

پایگاه اطلاعاتی فهرست مندرجات نشریات لاتین و بررسی نشریات لاتین موجود در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن آوری در سال ۲۰۰۷ میلادی

سارا کلینی^۱

مقدمه

با افزایش حجم انتشارات علمی در سراسر جهان، خرید و نگهداری بسیاری از منابع مورد نیاز کاربران برای تمام کتابخانه‌ها میسر نبوده است و معمول آن است که مراکز بزرگ، اقدام به خرید منابع کنند و سپس با ایجاد بستر مناسب، امکان استفاده پژوهشگران، از آن منابع را مهیا سازند. به دلیل هزینه زیاد در مورد تهیه اطلاعات و نگهداری مناسب از مواد و نیز کمبود نیروی انسانی متخصص جهت گردآوری داده‌ها، همواره راهکار اشتراک منابع مورد توجه متخصصان امر بوده است. اشتراک منابع یکی از صورت‌های همکاری بین کتابخانه‌ای در زمینه مجموعه است که در نتیجه تجدید ساختار مجموعه‌سازی سنتی و تغییر در فلسفه مالکیت مجموعه ایجاد شده است. اشتراک منابع به فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود که براساس یک توافق رسمی یا غیررسمی میان گروهی از کتابخانه‌ها برای اشتراک مجموعه‌ها، اطلاعات، امکانات، نیروی انسانی، و نظایر آن در جهت

تأمین منافع کاربران و کاهش هزینه‌های مجموعه‌سازی انجام می‌شود. ایجاد تنوع در قالب‌های اطلاعاتی و افزایش استفاده از منابع الکترونیکی در عصر حاضر، نحوه همکاری بین کتابخانه‌ها را نیز تحت تأثیر قرار داده و همزمان با خلق فرصت‌های بیش‌تر برای همکاری کتابخانه‌ها چالش‌های تازه‌تری را نیز مطرح ساخته است.

تهیه فهرست‌های مشترک از منابع کتابخانه‌ها به صورت پیوسته یکی از موارد همکاری بین کتابخانه‌ها در عصر اطلاعات است. دسترسی از راه دور به بسیاری از منابع کتابخانه‌ها از دیگر آثار فن آوری اطلاعات و ارتباطات است که کاربران را از مراجعه حضوری به کتابخانه‌ها بی‌نیاز و آنان را قادر می‌سازد تا از طریق شبکه‌های رایانه‌ای در فهرست کتابخانه‌ها به جست‌وجو بپردازند، کتابی را از کتابخانه خود یا دیگر کتابخانه‌ها برای امانت رزرو کنند و سفارش تصویر مدرکی را به کتابخانه خود یا دیگر مراکز تحویل مدرک ارسال دارند. به این ترتیب، رشد و گسترش

فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، امکان تحقق ارتباطات مؤثرتری را در بسیاری از زمینه‌های همکاری بین‌کتابخانه‌ای نظیر فهرستنویسی تعاونی، تبادل اطلاعات کتاب‌شناختی و تهیه فهرست‌های مشترک از طریق شبکه‌های رایانه‌ای فراهم کرده است (۱: ۱۸۸۷). در سال ۱۳۷۸، با توجه به لزوم صرفه‌جویی ارزی در کشور، طرح خرید متمرکز نشریات و پایگاه‌های اطلاعاتی سال ۱۹۹۹ مطرح شد و مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری به‌عنوان یکی از سه مرکز مسئول نگهداری نشریات خریداری شده انتخاب گردید. با توجه به مسئولیت این مرکز در ارائه اطلاعات، خدمات تحویل مدرک این مرکز از آن سال به طور جدی آغاز شد و فهرست مندرجات نشریات خریداری شده به صورت الکترونیکی تهیه و از طریق دیسک نوری به مراکز دانشگاهی ارسال گردید. هم‌اینک با ایجاد این پایگاه، فهرست مقاله‌های علمی لاتین از طریق وب‌سایت مرکز در دسترس پژوهشگران قرار داده شده است و با استفاده از خدمات تحویل مدرک مرکز، امکان تهیه متن کامل مقاله وجود دارد.

به طور خلاصه می‌توان خدمات تحویل مدرک را به شرح زیر تعریف کرد.

- نسخه‌برداری از مدارک یا تهیه نسخه الکترونیکی آن به منظور ارسال به کاربران خارج از سازمان مربوطه.
- تهیه نسخه‌ای از مدارک برای درخواست‌کننده بر اساس نسخه امانی، تحویل مدرک و خرید تصویر مدرک که معمولاً تصویر مقالات مجلات از تهیه‌کنندگان

را شامل می‌شود.

- فراهم کردن متن کامل مدارک از طریق فرایند سفارش الکترونیکی.

با راه‌اندازی پایگاه اطلاعاتی فهرست مندرجات نشریات لاتین، کاربر قادر است تا از موجود بودن یک مقاله خاص در مرکز منطقه‌ای اطمینان حاصل کند و از طریق خدمات تحویل مدرک متقاضی دریافت متن کامل مقاله باشد. با توجه به این‌که دریافت مقاله از طریق خدمات تحویل مدرک مرکز منطقه‌ای بسیار مقرون به صرفه‌تر از استفاده از خدمات تحویل مدرک خارج از کشور (نظیر BL) است، آگاهی از موجود بودن مقاله در این مرکز امر بسیار مهمی محسوب می‌شود.

کاربران قادر خواهند بود تا در زمان بسیار کوتاهی از طریق پست الکترونیکی، مقاله موردنظر خود را دریافت کنند. با مطالعه فهرست مندرجات نشریه می‌توان به یک تصویر کلی از تحقیقات جاری در زمینه موضوعی خاص دسترسی پیدا کرد و در نهایت این پایگاه می‌تواند در بالا بردن سطح دانش کاربر مفید واقع شود.

پیشینه تحقیق در داخل و خارج از کشور

- تهیه نسخه چاپی فهرست مندرجات نشریات فارسی از سال‌های قبل از انقلاب اسلامی توسط مرکز مدارک علمی ایران انجام شده است. فهرست مندرجات مجلات فارسی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی نیز از سال‌های قبل چاپ شده است، اما فهرست مندرجات نشریات لاتین موجود در

کتابخانه‌های کشور هنوز تهیه نشده است.

• مؤسسه^۲ ISI نیز علاوه بر تهیه نسخه چاپی Current Content، اقدام به درج فهرست مندرجات نشریات در وبسایت خود به نشانی <http://scientific.thomson.com> می‌کند و بنابراین Current Content به‌عنوان یکی از فرآورده‌های مؤسسه^۲ ISI مطرح است.

• به طور کلی وبسایت هر نشریه^۲ لاتین حاوی فهرست مندرجات آن نشریه در سال‌های مختلف است.

• فهرست مندرجات نشریات یکی از ویژگی‌های وبسایت Science Direct است.

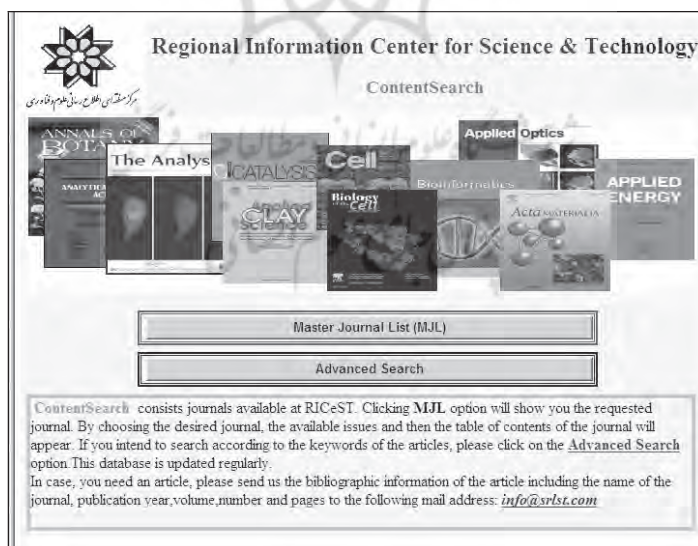
• یکی از خصیصه‌های پایگاه اطلاعاتی E-Journals موجود در وبسایت مرکز منطقه‌ای ارائه فهرست مندرجات نشریات فارسی در سال‌های مختلف است که کاربر با انتخاب نشریه^۲ موردنظر خود تمام دوره‌ها و شماره‌های موجود از آن نشریه را مشاهده و

با انتخاب دوره و شماره^۲ موردنظر، فهرست مندرجات آن شماره از نشریه را می‌تواند مشاهده و ذخیره کند. در این پایگاه امکان مشاهده متن کامل مقاله از طریق فهرست مندرجات نشریه نیز وجود دارد.

استفاده از پایگاه اطلاعاتی فهرست مندرجات نشریات لاتین

این پایگاه به طور رایگان در دسترس کاربران وبسایت مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری از طریق نشانی www.ricest.ac.ir قرار دارد. با انتخاب پایگاه‌های لاتین و گزینه Content Search این پایگاه در دسترس کاربر قرار می‌گیرد. صفحه اصلی این برنامه شامل دو گزینه است (شکل ۱).

1. Master Journal List (MJL)
2. Advanced Search

شکل ۱. صفحه اصلی ContentSearch

گزینه MJL

کلیه نشریات موجود در این پایگاه، در پنج حوزه تخصصی قرار داده می‌شود که کاربر با انتخاب هر یک از حوزه‌های موجود می‌تواند فهرست رشته‌های موضوعی مربوط به حوزه تخصصی را مشاهده کند (شکل ۲).

برای مثال، با انتخاب حوزه تخصصی علوم پایه (Basic Science)، فهرست رشته‌های تخصصی این حوزه مشاهده می‌گردد (شکل ۳). لازم به توضیح است که با افزودن نشریات در رشته‌های تخصصی جدید، رشته‌های مربوط روزآمد می‌شود و بر تعداد آن‌ها افزوده خواهد شد.

با انتخاب یک رشته موضوعی، فهرستی از نشریات آن رشته به کاربر نشان داده خواهد شد که کاربر پس از انتخاب نشریه مورد نظر خود، امکان ورود به صفحه نشریه را خواهد داشت (شکل ۴).

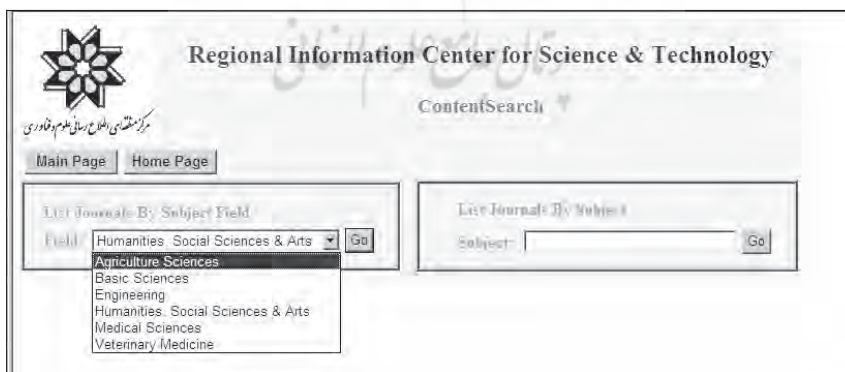
سعی شده است که فرمت استاندارد IEEE^۲، برای نمایش نشریات خود برمی‌گزیند برای این برنامه نیز پیاده‌سازی شود. در صفحه نشریه امکان انتخاب سال

و شماره‌های موجود نشریه در سال انتخاب شده وجود دارد. با انتخاب شماره مورد نظر (شکل ۵) می‌توان فهرست مندرجات نشریه خاص را مشاهده کرد (شکل ۶).

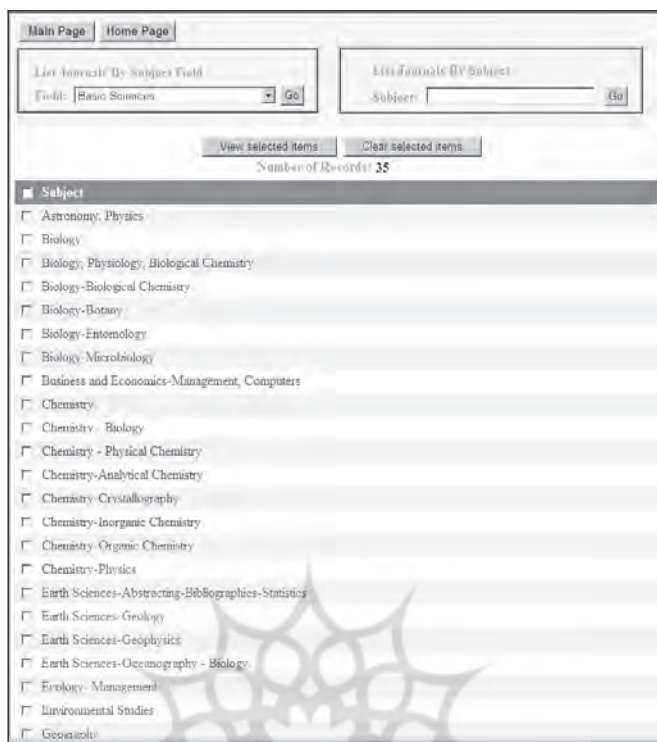
کوشش شده است که در این پایگاه از فرمتی که مؤسسه ISI جهت ارائه فرمت چاپی Current Content نشریات به کار می‌برد، استفاده شود. همان‌گونه که در شکل (۷) نشان داده شده، سعی شده است که تقسیم‌بندی مقاله‌ها که توسط نشریه صورت گرفته، پیاده‌سازی گردد. بنابراین از دو استاندارد IEEE و Current Content مؤسسه ISI جهت دسترسی و نمایش فهرست مندرجات یک شماره خاص از نشریه استفاده شده است.

در ورود اطلاعات نیز سعی شده است تا معادلات به همان فرمت موجود وارد و نمایش داده شوند (شکل ۶) و در برخی از موارد از مجموعه کاراکترهای موجود در واژه پرداز Word کمک گرفته شده و بعضاً از معادل‌نویسی کاراکترهای خاص به نحوی که به معنی فرمول لطمه‌ای وارد نشود استفاده شده است.

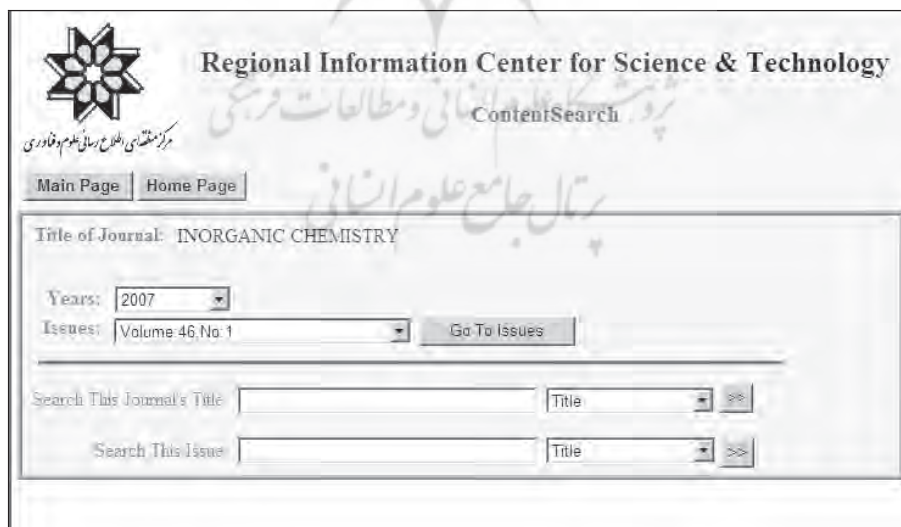
در صفحه نشریه شکل (۴) دو گزینه دیگر

شکل ۲. حوزه‌های تخصصی موجود در پایگاه

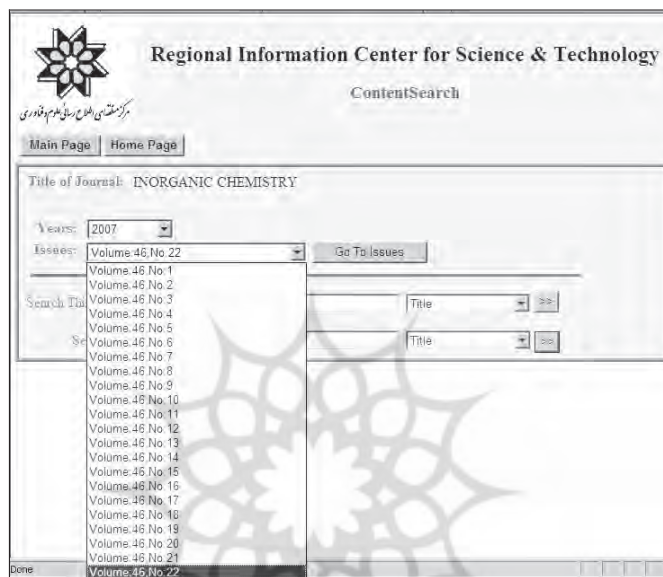
شکل ۳. برخی از رشته‌های تخصصی حوزه علوم پایه

شکل ۴. صفحه مربوط به یک نشریه

این گزینه‌ها امکان جستجو براساس عنوان، نام نویسنده و DOI^۴ مقاله امکان‌پذیر است. برای مثال چنانچه واژه Ionization در نشریه Journal of Physics B جستجو گردد (شکل ۸) نتایج مانند شکل (۹) نمایش داده می‌شود.

یعنی Search و Search this Journal Title this Issue مشاهده می‌گردد که به ترتیب به معنای جستجو در تمام شماره‌های نشریه و جستجو در شماره خاص نشریه که در قسمت فوقانی انتخاب شده است، به‌شمار می‌رود. در

شکل ۵. انتخاب شماره خاص از نشریه

شکل ۶. فهرست مندرجات شماره خاص از نشریه

۴. Digital Object Identifier ابزاری جهت شناسایی مالکیت معنوی اثر الکترونیکی در شبکه‌های دیجیتالی

DALTON TRANSACTIONS		Royal Society Of Chemistry (RSC)
Issue 1 2007		
Editorial		
Dalton Transactions, embracing the future! Jamie Humphrey* Paul Walton DOI:10.1039/b616267n		13-15
Perspective		
Dinitrogen functionalization with bis(cyclopentadienyl) complexes of zirconium and hafnium. Paul J. Chirik DOI:10.1039/b613514e		16-25
Frontiers		
Transmembrane ion transport by calixarenes and their derivatives. Khayzuram S. J. Iqbal* Peter J. Cragg DOI:10.1039/b613867p		26-32
Communications		
Hydrogen-bonded assemblies of ruthenium(II)-imidazole complex cations and cyanometallate anions: structures and photophysics. Soňa Derossi* Harry Adams* Michael D. Ward DOI:10.1039/b614346f		33-46
Trigonal-prismatic Cu(II) 6-pyrazolato cages: structural and electrochemical study, evidence of charge delocalisation. Gellert Mezei* Marilyn Rivera-Carrillo* Raphael G. Raptis DOI:10.1039/b615018g		37-40
Papers		
Reactions of the transient species Cr(CO)5(cyclohexane) with C4HnE (n = 4, 8; E = O, NH, S) studied by time-resolved IR absorption spectroscopy. Lena Biber* Dana Reuvenov* Taliya Revzin* Tomer Sinai* Adva Zahavi* Richard H. Schultz DOI:10.1039/b612902a		31-51
Coordination chemistry of dinucleating P2N2S ligands: preparation and characterization of cationic palladium complexes. Gabriel Siedle* Paul-Gerhard Lassahn* Vasilje Lozan* Christof Janiak* Berthold Kersting DOI:10.1039/b613789i		52-61

شکل ۷. فهرست مندرجات نشریه

Regional Information Center for Science & Technology
ContentSearch

Main Page Home Page

Title of Journal: JOURNAL OF PHYSICS B: ATOMIC, MOLECULAR, AND OPTICAL PHYSICS

Years: 2007

Issues: Volume 40, No. 16 Go To Issues

Search This Journal's Title ionization Title

Search This Issue Title

شکل ۸. جستجو در شماره‌های یک نشریه خاص

ممکن است جستجو در یک شماره معلوم از نشریه خاص صورت پذیرد. برای مثال واژه Journal of Physics B در Vol. 40, No 4 نشریه x-ray جستجو می‌شود (شکل ۱۰) و

همان‌گونه که مشاهده می‌شود، فرمت نمایش نتیجه جستجو، در این روش متفاوت است زیرا نام نشریه معلوم است و تنها شماره و دوره و سال و ماه نشریه تفاوت دارد.

JOURNAL OF PHYSICS B: ATOMIC, MOLECULAR, AND OPTICAL PHYSICS		Institute Of Physics Publishing (IOPP)
VOL. 40 No. 1 January 2007	Electron scattering and ionization of NO, N ₂ O, NO ₂ , NO ₃ and N ₂ O ₅ molecules: theoretical cross sections. K N Joshipura* Sumona Gangopadhyay* Bhushit G Vaishnav DOI:10.1088/0953-4075/40/1/018	199-210
VOL. 40 No. 1 January 2007	Alignment-dependent above-threshold ionization of molecules. Thomas Kim Kjeldsen* Lars Bojer Madsen DOI:10.1088/0953-4075/40/1/022	237-245
VOL. 40 No. 1 January 2007	Ultrafast imaging of multielectronic dissociative ionization of CO ₂ in an intense laser field. J P Brichta* S J Walker* R Helsten* J H Sanderson DOI:10.1088/0953-4075/40/1/011	117-129
VOL. 40 No. 2 January 2007	Absolute photoionization cross sections of the ions Ca ⁺ -Ni ⁺ . J E Hansen* H Kjeldsen* F Folkmann* M Martins* J B West DOI:10.1088/0953-4075/40/2/005	293-327
VOL. 40 No. 3 February 2007	Carrier-envelope phase dependence of nonsequential double ionization of H ₂ by few-cycle laser pulses. X M Tong* C D Lin DOI:10.1088/0953-4075/40/3/018	643-649
VOL. 40 No. 3 February 2007	Electron-impact ionization of argon using the R-matrix with a pseudo-states method. C P Ballance* D C Griffin* M S Pindzola* S D Loch DOI:10.1088/0953-4075/40/3/F01	F27-F33

شکل ۹. نتیجه جستجو در شماره‌های یک نشریه خاص

Regional Information Center for Science & Technology
Content Search

Main Page Home Page

Title of Journal: JOURNAL OF PHYSICS B: ATOMIC, MOLECULAR, AND OPTICAL PHYSICS

Years: 2007
Issues: Volume 40 No. 4 Go To Issues

Search This Journal's Title: [] Title [] []

Search This Issue: x-ray Title [] []
Author []
DOI []

شکل ۱۰. جستجو در یک شماره معلوم از نشریه مورد نظر

- اطلاعات نشر (سال، شماره، دوره، ناشر)
- شماره DOI
- جستجوی آزاد

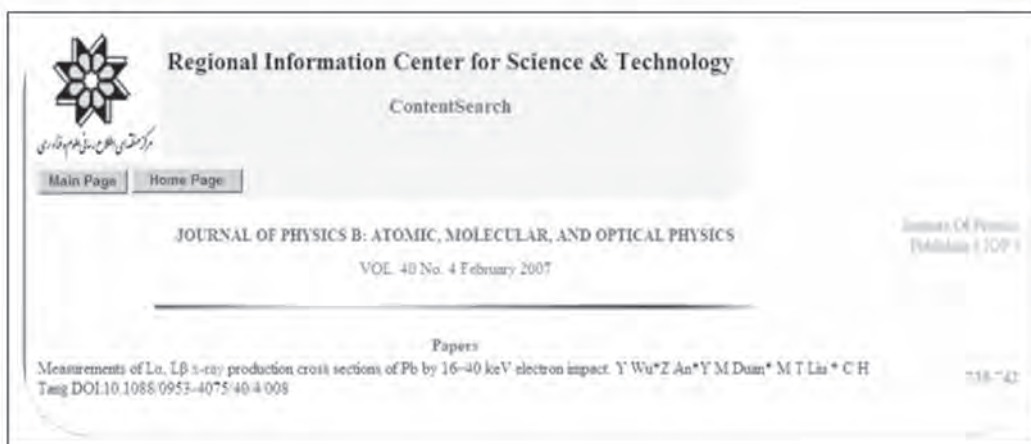
با انتخاب این گزینه، صفحه‌ای مشابه شکل (۱۲) مشاهده خواهد شد که امکان جستجو را به کاربر خواهد داد. برای مثال با انتخاب جستجوی کلیدواژه سرعنوانی Pollution، مقاله‌هایی که در عنوان آن‌ها

نتیجه مطابق شکل (۱۱) فقط در همان شماره نشریه قابل مشاهده است.

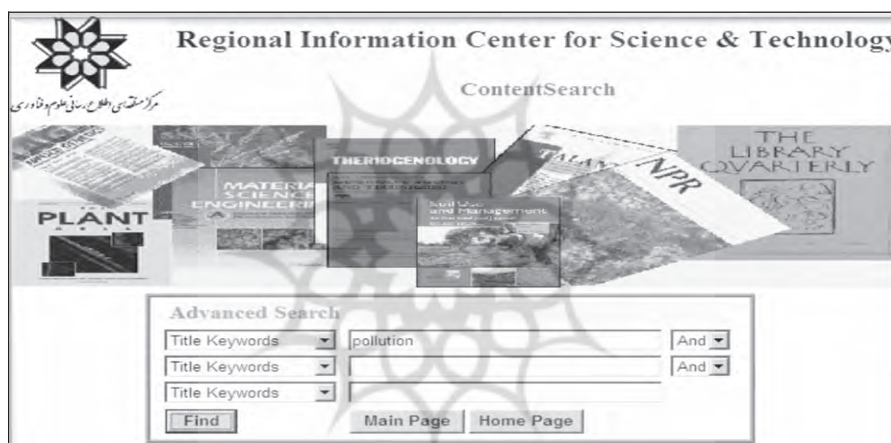
گزینه جستجوی پیشرفته

جستجوی تخصصی و ترکیبی از طریق مدخل‌های زیر امکان پذیر است:

- پدیدآورندگان
- عنوان (کلیدواژه سرعنوانی)

شکل ۱۱. نتیجه جستجو در یک شماره معلوم از نشریه مورد نظر

شکل ۱۲. صفحه جستجو

می‌گردد. برای مثال چنانچه کلیدواژه Physic در جستجوی نام نشریه وارد شود، فهرست نام نشریات موردنظر نشان داده می‌شود. با انتخاب نام نشریه، صفحه نشریه مانند شکل (۴) نمایش داده می‌شود که امکان مشاهده فهرست مندرجات شماره‌های مختلف و یا جستجو در شماره‌های آن نشریه یا در شماره خاص وجود دارد. در این برنامه، امکان جستجوی ترکیبی نیز وجود دارد.

واژه Pollution وجود دارد مشاهده می‌گردد. جهت سفارش مقاله، اطلاعات کتابشناسی نشریه (نام، شماره، دوره، سال، ماه) به همراه شماره صفحه و سایر اطلاعات مفید دیگر نمایش داده می‌شود. از آنجا که DOI برای هر مقاله منحصر به فرد است می‌توان تنها شماره DOI را جهت سفارش مقاله ارائه کرد. شکل (۱۳) نتیجه جستجو را نشان می‌دهد. چنانچه جستجوی عنوان نشریه انتخاب شود، فهرستی از نشریاتی که کلیدواژه موردنظر در اسامی آن‌ها وجود دارد مشاهده

Regional Information Center for Science & Technology
ContentSearch

Number of Records:

- Journal's Title: ANALYTICAL CHEMISTRY
VOL. 79 No. 14 July 2007

- Article: Method for Quantification of Chemicals in a Pollution Plume Using a Moving Membrane-Based Sensor Exemplified by Mass Spectrometry

- Authors: Christian Janflek* Frants R. Lamitsen* Strawn K. Toler* Ryan J. Bell* R. Timothy Short

- Page: 5336-5342

- DOI: 10.1021/ac070408f

- Journal's Title: APPLIED CATALYSIS A : GENERAL
VOL. 331 October 2007

- Article: Synthesis and characterization of nanoparticle Co3O4, CuO and NiO catalysts prepared by physical and chemical methods to minimize air pollution

- Authors: Nagi R.E. Radwan* M.S. El-Shall *Hassan M.A. Hassan

- Page: 8-18

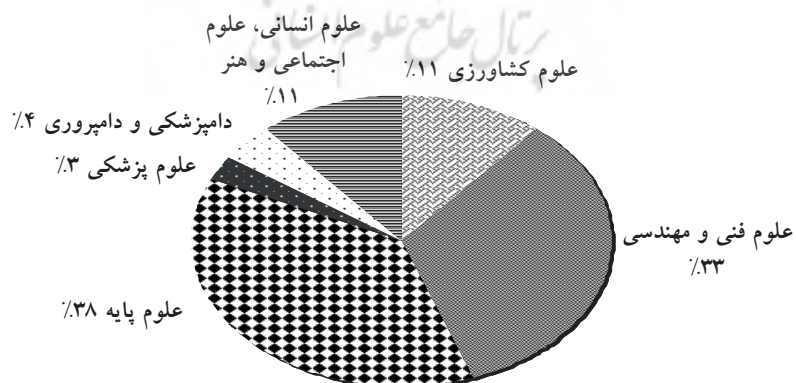
- DOI: 10.1016/j.apcata.2007.07.005

شکل ۱۳. نمایش نتیجه جستجوی کلیدواژه‌ای

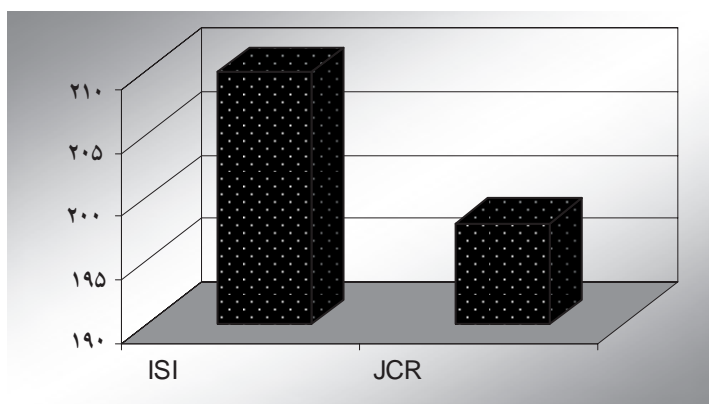
بررسی‌های آماری نشریات

در این طرح تعداد ۲۴۹ نشریه لاتین سال ۲۰۰۷ میلادی موجود در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری مورد بررسی قرار گرفت. نشریات در پنج حوزه موضوعی مختلف کشاورزی، فنی مهندسی، علوم پایه، علوم پزشکی، دامپروری، علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر تقسیم‌بندی شدند که توزیع فراوانی نسبی نشریات بر اساس رشته‌های موضوعی مختلف در شکل (۱۴) قابل مشاهده است.

با توجه به شکل، بیش‌ترین تعداد نشریات در حوزه علوم پایه و کم‌ترین تعداد نشریه در حوزه پزشکی است و این امر با توجه به این‌که اکثر منابع موجود در این مرکز، حوزه علوم و فن‌آوری را شامل می‌شود، قابل توجیه است. از آن‌جا که یکی از معیارهای انتخاب نشریات، اعتبار نشریه است، لذا در این طرح سعی شده است تا این عامل مهم بررسی شود تا در آینده این نتایج، در امر انتخاب و تهیه نشریات مورد استفاده قرار گیرد. بنابراین نشریات موردنظر از لحاظ وجود

شکل ۱۴. توزیع فراوانی نسبی نشریات در حوزه‌های مختلف موضوعی

شکل ۱۵. وضعیت موجودی نشریات در پایگاه‌های ISI و JCR

در پایگاه گزارش‌های استنادی نشریات^۵ و همچنین در مؤسسه اطلاعات علمی (ISI)، مورد بررسی قرار گرفتند. تعداد نشریه در JCR، تعداد ۲۱۰ نشریه در ISI وجود داشته است و تعداد ۳۹ عنوان نشریه در ISI قرار نگرفته که آمار قابل قبولی است (شکل ۱۵). ضرب تأثیر در نشریات پنج حوزه موضوعی مورد بررسی قرار گرفت که جدول ۱ نتیجه این بررسی را نشان می‌دهد.

با تعریف پارامترهای A و B و C به شرح زیر:

A = نشریات موجود در ISI و فاقد ضریب تأثیر^۶

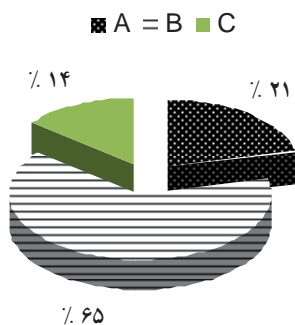
B = نشریات غیرموجود در ISI

C = نشریات دارای ضریب تأثیر (موجود در ISI و JCR)

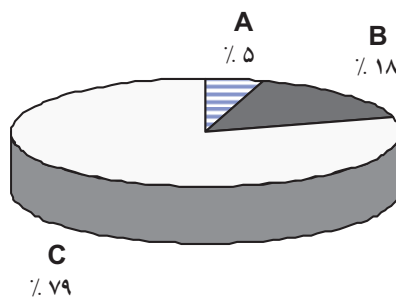
می‌توان نمودارهای زیر را با توجه به جدول یک به دست آورد (شکل‌های ۱۶ تا ۲۲).

جدول ۱. تعداد نشریات در حوزه‌های موضوعی مختلف براساس وجود در ISI و دارا بودن ضریب تأثیر

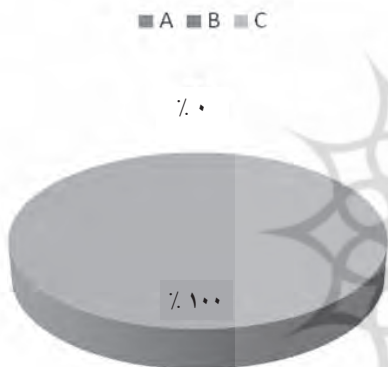
حوزه موضوعی	تعداد نشریات موجود در ISI و فاقد ضریب تأثیر	تعداد نشریات غیرموجود در ISI	تعداد نشریات دارای ضریب تأثیر	تعداد کل نشریات
علوم کشاورزی	۱	۱	۲۶	۲۸
علوم فنی و مهندسی	۲	۱۰	۷۱	۸۳
علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر	۶	۱۸	۴	۲۸
علوم پزشکی	-	-	۷	۷
علوم پایه	۳	۹	۸۱	۹۳
دامپزشکی و دامپروری	-	۱	۹	۰۱
جمع	۱۲	۳۹	۱۹۸	۲۴۹

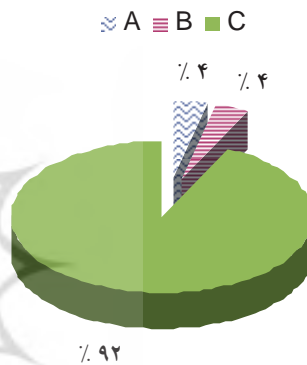
شکل ۱۹. وضعیت نشریات موجود در حوزه موضوعی علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در JCR و ISI

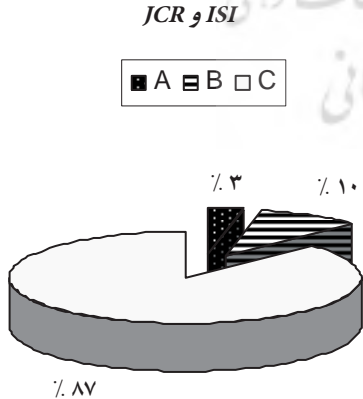
شکل ۱۶. وضعیت کل نشریات از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در ISI و JCR

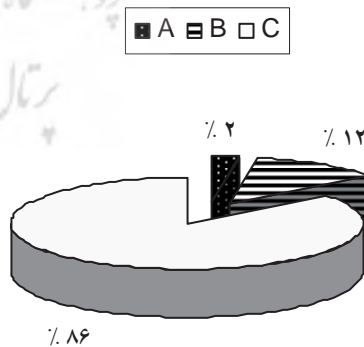
شکل ۲۰. وضعیت نشریات موجود در حوزه موضوعی علوم پزشکی از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در JCR و ISI

شکل ۱۷. وضعیت نشریات موجود در حوزه موضوعی کشاورزی از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در ISI و JCR

شکل ۲۱. وضعیت نشریات موجود در حوزه موضوعی علوم پایه از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در ISI و JCR

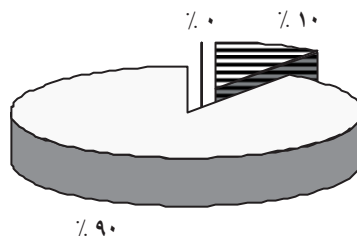

شکل ۱۸. وضعیت نشریات موجود در حوزه موضوعی فنی و مهندسی از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در ISI و JCR

• درصد وجود نشریات علمی معتبر (گروه A به علاوه گروه C)، به ترتیب در حوزه‌های مختلف موضوعی به شرح زیر است:

۱۰۰	علوم پزشکی
۹۶	علوم کشاورزی
۹۰	علوم دامپرووری و دامپزشکی
۹۰	علوم پایه
۸۸	علوم فنی و مهندسی
۳۵	علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر

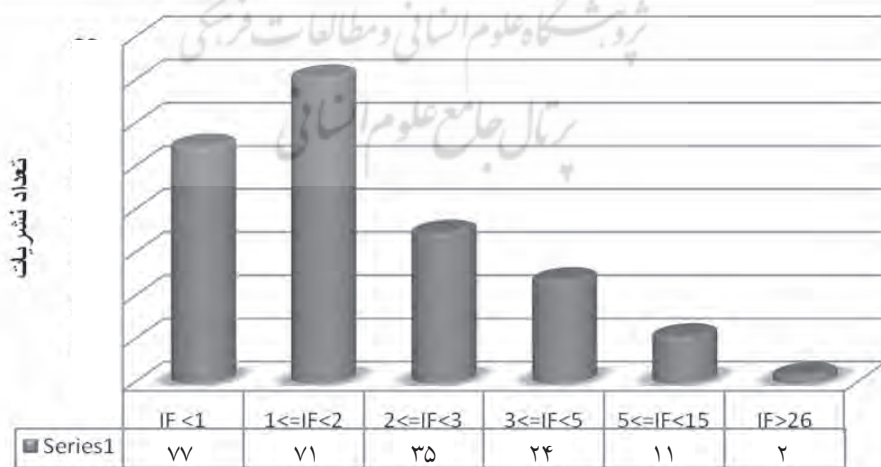
■ A ■ B □ C

شکل ۲۲. وضعیت نشریات موجود در حوزه موضوعی علوم دامپرووری و دامپزشکی از لحاظ دارا بودن ضریب تأثیر و موجود بودن در ISI و JCR

بنابراین در حوزه علوم پزشکی، ۷ نشریه موجود دارای ضریب تأثیر بوده است و از نشریات معتبر علمی محسوب می‌شود و حوزه موضوعی علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر با ۳۵ درصد دارای کم‌ترین تعداد نشریه علمی معتبر بررسی شده در این طرح است.

با توجه به جدول و نمودارهای فوق می‌توان نتایج زیر را به دست آورد:
 • شکل (۱۶) نشان می‌دهد که تنها ۱۶ درصد نشریات بررسی شده در این طرح در ISI وجود ندارد و ۸۴ درصد نشریات، به عنوان نشریات معتبر علمی محسوب می‌گردند.

شکل ۲۳. توزیع فراوانی ضریب تأثیر نشریات

ضریب تأثیر نشریاتی که در پایگاه گزارش‌های استنادی نشریات سال ۲۰۰۶ قرار دارند، در شکل (۲۳) نشان داده شده است.

دو نشریه زیر دارای بالاترین ضریب تأثیر از میان نشریات بررسی شده هستند.

۱. نشریه Cell با ضریب تأثیر ۲۹/۱۹۴ (در حوزه موضوعی پزشکی)

۲. نشریه Chemical Review با ضریب تأثیر ۲۶/۰۵۴ (در حوزه موضوعی علوم پایه)

ضریب تأثیر نشریات موجود در حوزه‌های مختلف موضوعی نیز بررسی گردید که نتایج آن در شکل‌های (۲۴) تا (۲۹) مشاهده می‌شود.

لازم به توضیح است که در هر حوزه موضوعی، توزیع ضرایب تأثیر متفاوت بوده است، لذا نمودارهای به‌دست آمده برای هر حوزه موضوعی دارای پراکندگی IF متفاوت

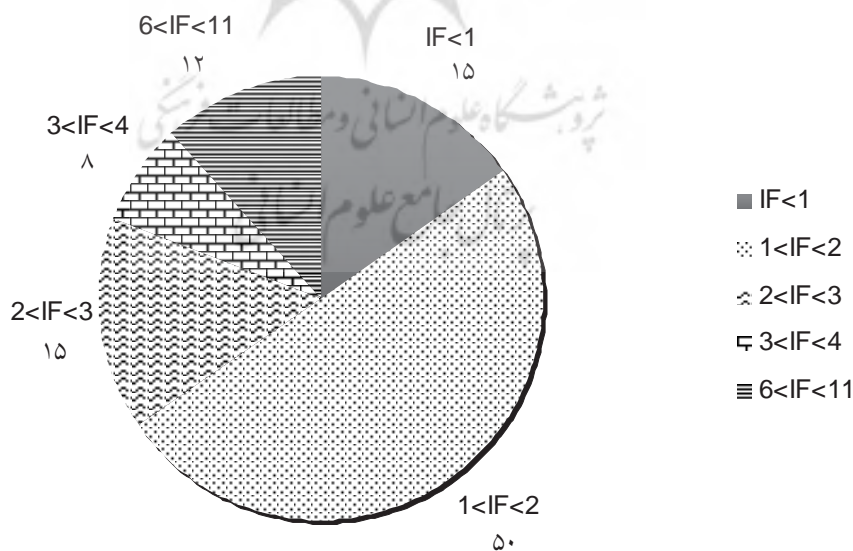
هستند، به عبارتی تقسیم‌بندی تعداد نشریات در محدوده‌های یکسانی از ضریب تأثیر صورت نگرفته است.

با توجه به شکل (۲۴) نتایج زیر حاصل می‌گردد:

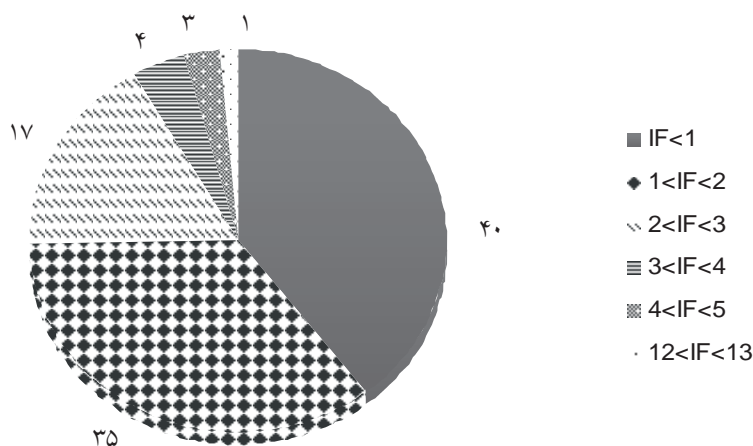
۱. ۴ نشریه دارای ضریب تأثیر کم‌تر از یک، ۱۳ نشریه دارای ضریب تأثیر بین یک و دو، ۴ نشریه دارای ضریب تأثیر بین دو و سه، ۲ نشریه دارای ضریب تأثیر بین سه و چهار، و ۳ نشریه دارای ضریب تأثیر بین شش و یازده است.

۲. بیش‌ترین فراوانی تجمعی نشریات، شامل نشریاتی است که ضریب تأثیر آنها بین یک و دو است (تعداد ۱۳ نشریه).

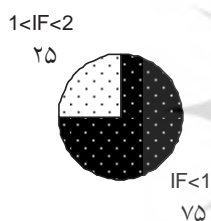
۳. در این حوزه سه نشریه با ضریب تأثیر بین ۶ و ۱۱ وجود دارد که نسبت به کل نشریات موجود در این حوزه درصد مناسبی از نشریات معتبر را شامل می‌گردد.

شکل ۲۴. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر نشریات در حوزه موضوعی کشاورزی

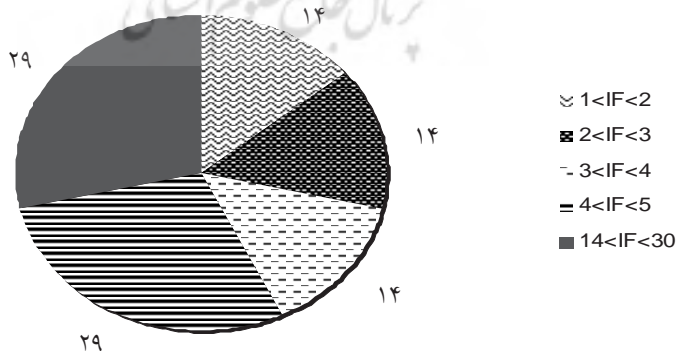

شکل ۲۵. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر نشریات در حوزه موضوعی علوم فنی و مهندسی

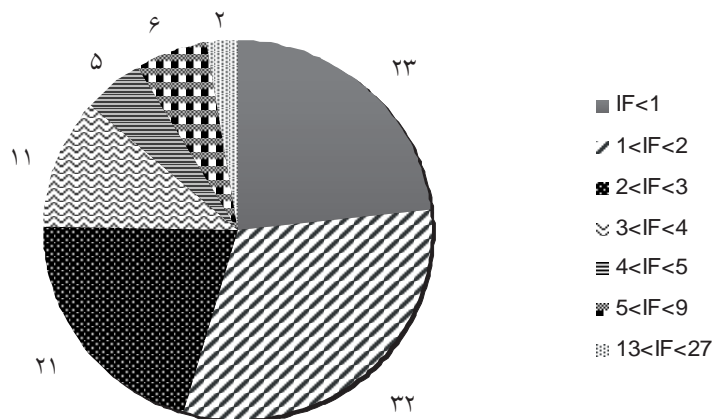

شکل ۲۶. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر نشریات در حوزه موضوعی علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر

در حوزه فنی و مهندسی، از مجموع ۸۳ عنوان نشریه بررسی شده، تعداد ۲۸ نشریه با ضریب تأثیر کم‌تر از یک، تعداد ۲۵ نشریه با ضریب تأثیر بین یک و دو، تعداد ۱۲ نشریه با ضریب تأثیر بین دو و سه، تعداد ۳ نشریه با ضریب تأثیر بین سه و چهار، تعداد ۲ نشریه با ضریب تأثیر بین چهار و پنج و یک نشریه با ضریب تأثیر $12 < IF < 13$ وجود دارد.

شکل ۲۷. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر نشریات در حوزه موضوعی علوم پزشکی

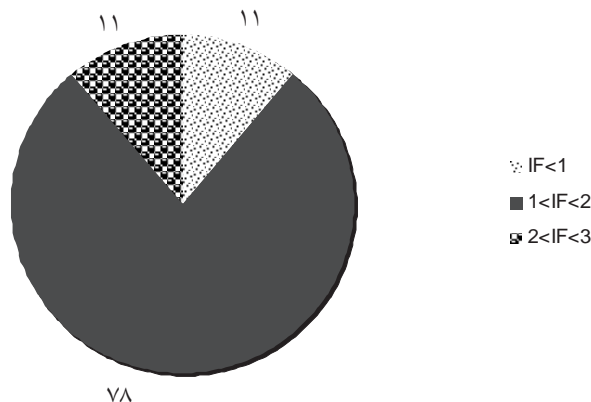
شکل ۲۸. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر نشریات در حوزه موضوعی علوم پایه

در حوزه علوم پایه، تعداد ۱۹ نشریه دارای ضریب تأثیر کم‌تر از یک، ۲۵ نشریه دارای ضریب تأثیر بین یک و دو، ۱۷ نشریه دارای ضریب تأثیر بین دو و سه، ۹ نشریه دارای ضریب تأثیر بین سه و چهار، ۴ نشریه دارای ضریب تأثیر بین چهار و پنج، ۵ نشریه دارای ضریب تأثیر بین پنج و نه، ۲ نشریه دارای ضریب تأثیر بین سیزده و بیست و هفت هستند (نشریات Chemical reviews, Chemical Society reviews).

در حوزه دامپزشکی و دامپروری، یک نشریه دارای ضریب کم‌تر از یک، ۷ نشریه دارای ضریب تأثیر بین یک و دو، و یک نشریه دارای ضریب تأثیر بین دو و سه است. با توجه به شکل‌های فوق مطالب زیر قابل نتیجه‌گیری است:

- فراوانی نسبی نشریات با ضریب تأثیر بیشتر از دو به ترتیب در حوزه‌های مختلف موضوعی به شرح زیر مشاهده می‌شود. (جدول ۲)

از آن‌جا که در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری، اکثر منابع در حوزه‌های علوم و فن‌آوری و بیش‌تر کاربران این مرکز، متقاضیان استفاده از نشریات و مقاله‌های لاتین، در حوزه علوم و فن‌آوری هستند، لذا منابع لاتین موجود نیز در این حوزه‌ها گردآوری شده است. بنابراین تعداد نشریات لاتین در حوزه علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر در مقایسه با سایر حوزه‌ها تعداد کم‌تری است. در این حوزه تعداد سه نشریه دارای ضریب تأثیر کم‌تر از یک، و یک نشریه دارای ضریب تأثیر بین یک و دو وجود دارد. از تعداد ۷ نشریه موجود در حوزه علوم پزشکی، یک نشریه دارای ضریب تأثیر بین یک و دو، یک نشریه دارای ضریب تأثیر بین دو و سه، یک نشریه دارای ضریب تأثیر بین سه و چهار، دو نشریه دارای ضریب تأثیر بین چهار و پنج و دو نشریه دارای ضریب تأثیر review of (نشریات Annual microbiology و cell).

شکل ۲۹. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر نشریات در حوزه موضوعی علوم دامپروری و دامپزشکی

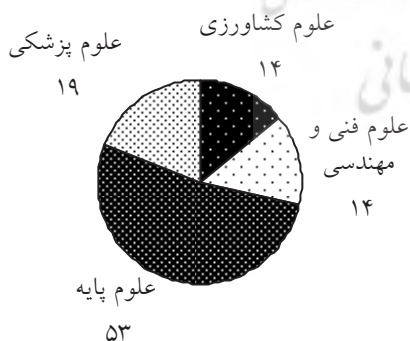
فراوانی نسبی تجمعی نشریات در حوزه‌های مختلف که دارای ضریب تأثیر بیش از ۴ هستند، محاسبه گردید (شکل ۳۰). تعداد ۱۳ نشریه در حوزه علوم پایه دارای بیش‌ترین تعداد نشریات با ضریب تأثیر بیش از چهار هستند و در حوزه‌های دامپزشکی و دامپروری و علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر هیچ نشریه‌ای با ضریب تأثیر بیش از چهار وجود ندارد.

جدول ۲. فراوانی نسبی نشریات با ضریب تأثیر بیشتر از دو

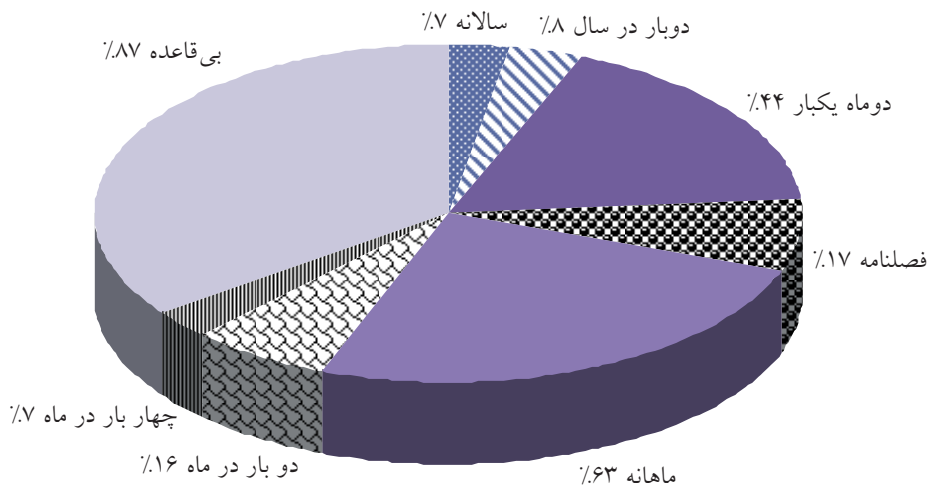
علوم پزشکی	۸۶
علوم پایه	۴۶
علوم کشاورزی	۳۵
علوم فنی و مهندسی	۲۵
علوم دامپروری و دامپزشکی	۱۱
علوم انسانی، اجتماعی و هنر	۰

- در حوزه علوم کشاورزی ۵۰ درصد نشریات (تعداد ۱۳ نشریه) و در حوزه علوم پایه ۳۱ درصد نشریات (۲۵ نشریه) و در حوزه موضوعی دامپزشکی و دامپروری ۷۸ درصد نشریات (تعداد ۷ نشریه) دارای ضریب تأثیر بین ۱ و ۲ هستند و بیش‌ترین فراوانی تعداد نشریات را در این محدوده از ضریب تأثیر شامل می‌شوند.

- در حوزه علوم فنی و مهندسی ۴۰ درصد نشریات (تعداد ۲۸ نشریه) دارای ضریب تأثیر کم‌تر از یک است و بیش‌ترین تعداد نشریات را در این محدوده از ضریب تأثیر شامل می‌گردد.

شکل ۳۰. فراوانی نسبی تجمعی ضریب تأثیر بیش از چهار در نشریات حوزه‌های مختلف موضوعی

شکل ۳۱. تعداد نشریات بر اساس نوبت انتشار آن‌ها

جامعه پژوهشگران است. استفاده از سیستم Content Search جهت خدمات تحویل مدرک بسیار سریع‌تر و ارزان‌تر از سایر روش‌ها (نظیر BL، LHL) است، لذا یکی از راه‌های مطمئن و دائمی جهت دسترسی به متن کامل مقاله لاتین استفاده از این سیستم است. با توجه به این‌که این پایگاه، فهرست مندرجات نشریات لاتین موجود در مرکز منطقه‌ای (و یا در صورت گسترش نشریات لاتین موجود در کشور) را در برمی‌گیرد، سیستم مطمئنی جهت دستیابی به متن کامل مقاله‌های لاتین محسوب می‌شود که تحت هیچ شرایطی امکان قطع شدن آن (به دلایل عدم پرداخت هزینه‌های اشتراک، تحریم‌های بین‌المللی، ...) وجود ندارد و پژوهشگر با اطمینان می‌تواند به اصل مقاله مورد نظر خود دسترسی یابد.

به‌طور خلاصه می‌توان ویژگی‌های زیر را برای پایگاه فهرست مندرجات نشریات لاتین

نوبت انتشار نشریات نیز مورد بررسی قرار گرفت. شکل (۳۱) تعداد نشریات را بر اساس نوبت انتشار نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری

همان‌گونه که شرح داده شد به دلایل زیر خرید و نگهداری تمام نشریات مورد نیاز جامعه استفاده‌کننده برای کتابخانه میسر نیست:

- حجم بی‌شمار انتشارات
- هزینه زیاد تهیه اطلاعات و نگهداری آن
- کمبود بودجه‌های اختصاصی به مراکز
- کمبود نیروی انسانی متخصص جهت گردآوری داده‌ها

بنابراین خرید نشریات توسط مراکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های بزرگ و ایجاد بستر مناسب جهت انتشار اطلاعات موجود از طریق خدمات تحویل مدرک، راهی مطمئن جهت اطلاع‌رسانی از مقاله‌های نشریات به

ذکر کرد.

پیشنهادها

۱. با توجه به رسالت مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری در اشاعه اطلاعات علمی و با تأکید بر موجود بودن بستر مناسب سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در این مرکز پیشنهاد می‌شود که فهرست مندرجات نشریات انگلیسی خریداری شده توسط کتابخانه‌های دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی به سیستم Content Search افزوده شود.

۲. جهت آگاهی پژوهشگران از محل وجود یک نشریه خاص در کشور می‌توان اقدام به ایجاد شبکه ملی نشریات غیرفارسی (انگلیسی، عربی، فرانسه، ...) سراسر کشور در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری نمود.

- حاوی فهرست مندرجات نشریات لاتین مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فن‌آوری
 - قابلیت جستجوی مقاله‌های مورد نظر در نشریات مختلف
 - قابلیت جستجو در شماره‌های یک نشریه خاص
 - قابلیت جستجو در یک شماره خاص از نشریه
 - امکان مشاهده نشریات در یک رشته موضوعی از حوزه موضوعی خاص
 - دسترسی رایگان
- شکل (۳۲) خلاصه‌ای از روند استفاده از این سیستم را نشان می‌دهد.

شکل ۳۲. روند استفاده از سیستم Content Search

منبع

۱. امین پور، فرزانه. "همکاری‌های بین کتابخانه‌های".
دایرةالمعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. ج ۲، ص
۱۸۸۷.

